

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici
hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent,
vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorvm Evangelicorvm D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in
Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In
Sacrosanctum Euangeliū secundūm Ioannem

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

29. Beati qui non viderunt & crediderunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39480

quam eam cadere ipsa synderesis & peccati cōscientia vetat,
præclarum esset continuandi flagitiū ac sceleris incentiuū)

addic Caluinus, illam in electorum cordibus miraculo foueri.

Miraculum sanè ac portentum istud est, non quod Deus fa-

CALUINUS
audacia
perrumpit
vbi calli-

cit tota reclamante Scriptura, ipsoque naturæ lumine, sed quod Caluinus fixit: audacia & impudentia vsus, vbi nullum rationis fucum calliditas inuenit. Si turbulenti, sanguinatij, vbi calli-
flagitiosi ac scelerati, passim Caluiniani conspiciuntur, mira-
ti id nemo debet. Habent in mediis sanguinibus atque scle-
ribus hanc fidem ac fiduciam in cordibus, quam Deus in illis
miraculo fouer, qua facientes opera diaboli, maneant rāmen
semper filij Dei. Egregia scilicet & digna hæc viris Christianis doctrina, à qua Epicurus ipse voluptatis assertor ita abhorruit, vt tametsi diceret nihil esse iustum natura, adiecerit tamen *vitia vitanda esse*, quia metus vitari non potest; vt refert de eo Seneca. Vtus Caluinus cum suis Caluinistis in mediis criminibus metum non habent, quia fiduciam certam salutis Deus in illis perpetuò fouet, sed miraculo; id ict, ita incognito ac mīro modo, vt nec in notitiam vñquam vene-
rit, quia nunquam accidit; & ratione explicari nequeat, quia omni rationi aduersatur. Verum interim est, Deum occulto gratiæ suæ freno corda electorum ita dirigere, flectere, ac gubernare, non quidem, vt nunquam exitialiter ruant siue lethaliter peccent, sed sanè vt finaliter non excidant; quod iuxta sanam doctrinam docet Augustinus, sed eosdem exitia-
liter peccare; & cùm peccant, non Dei sed diaboli filios esse; nec nisi mediante pœnitentia remissionem peccatorum con-
sequi, vel ad sanam mentem reuocari, idem Augustinus cum aliis Patribus constanter docet. Tandem, nihil hæc tota Caluini oratio ad Thomæ Apostoli incredulitatem pertinet, vel aliquam in eius animo fidem de resurrectione ac diuinitate Christi sterisse (quæ fides cum fide ac fiducia Caluiniana ni-
hil etiam commune habet) vlla ratione probauit.

In libro de
corrept. Ep.
gratia.

29. Beati qui non viderunt & crediderunt.

Qum ad fidem de vera & reali corporis & sanguinis Christi præsentia & existentia in venerabili Eucharistia Sacramento firmiter tenendam, aliqui Catholici hunc locum accommodarent, hoc sibi studiosè taxandum sum p̄sit Caluinus. Quod (inquit) Papista hæc verba torquent ad suam transsubstantiationem probandam, plusquam fruolum est. Ut beati simus, credere nos iubent Christum esse in specie panis. Sed nihil pugnatur.

Transsub-
stantia-
tu fides
frustra im-
minens

minus Christo propositū fuisse scimus, quām ut fidem subiiceret hominum commentis, qua si minimum transfiliat ultra verbi metas, definit iam esse fides. Hæc ille. Atqui qui iubent credere Christi corpus esse in specie panis, ut sic credendo quod non vident, beati sint, non hominū commentis, sed ipsi verbo Dei fidem subiiciunt; huic videlicet verbo, *Hoc est corpus meum*. Cui verbo nese Caluinus & horum temporum hætæci subiificant, ab ipso Christi verbo, ad sua quiske commenta, hominum fidem traxerunt. Qui autem hoc suadent, ut huic Christi verbo fidem suam fideles subiificant; nec quod oculis vident, sed quod Christi verbum renunciat, simpliciter Papistarū credant; non horum temporum Papistæ sunt, sed antiquissimæ nomine Pa mi & doctissimi Patres. Imprimis Chrysostomus his verbis: tres taxat *In omnibus Deo pareamus, neque contradicamus, licet cogitationibus nostris videatur aduersari, & oculis, quod dicitur: sed ad populu* sit & cogitationibus & visu dignior ipsius sermo. Sic & in mysterijs agamus: nec solum pra oculis posicare spiciamus, sed ipsius verba contineamus. Ipsius enim sermo infallibilis: sensus autem noster seduci facilis. Quoniam igitur verbum dicit, *Hoc est corpus meum, & pareamus, & credamus, & oculis intellectualibus Homil. 83.* ipsum conspiciamus. Sic & alio in loco. *Credamus Deo, nec rein Matth.* pugnemus ei, etiam si sensu & cogitationi nostræ absurdum esse videatur quod dicit. Eandem fidem contra sensum postulat Ambrosius. Fortè dicas. Aliud video. Quomodo tu mibi afferis quod corpus Christi accipiam? Et hoc nobis superest ut probemus. Quantis igitur utimur exemplis, ut probemus non hoc esse quod natura formauit, sed quod benedictio consecrauit; mannerimque esse benedictionis vim quām natura, quia benedictum etiam ipsa natura mutatur? Hæc ille. Cyrillus quoque Hierosolymitanus id credere quod nō videmus in hoc tanto mysterio monet. *Quamvis (inquit) sensus tibi suggestit panem & vinum esse, tamen fides te confirmet, ne gustu rem indices. Et paulò post: Hoc sciens & pro certissimo habens, panem hunc, qui videtur à nobis non esse panem, etiam si gustus panem esse sentiat, sed esse corpus Christi; & vinum quod à nobis conspicitur, tamen si sensu gustus vinum esse videatur, non tamen vinum, sed sanguinem esse Christi.* Hæc ille. Isti veteres Patres (non Papistæ modò) iubent nos credere in specie panis, sic corpus Christi, ut sic credendo quod non videmus, beati simus.

Pergit Caluinus: *Si credere promiscue oportet que non videntur, quicquid prodigiorū fingere hominibus placuerit, fidem nostram habebit obstrictam.* Atqui non est ab uno extremo ad alterum

Catech.
Mystra-
log. 4.

alterum extreum abeundum; nec quia prodigum esse non conuenit, ideo auarum esse oportet. Non quia quæ fingunt pro libito homines temere credere in vitio habetur, idcirco quæ docet Ecclesia Dei credenda non sunt. Sed modum forte præscribet Caluinus, audiamus. Ergo ut locum habeat hac Christi sententia, imprimis probandum est ex verbo Dei id de quo ambigitur. Atqui ista transsubstantiatio, quam impugnat Caluinus, ex verbo Dei maximè luculèto probatur, isto vide-
licet, *Hoc est corpus meum.* An propterea quod non videt Caluinus creder? Minimè gentium. Verbum quidem (inquit) pro sua transsubstantiatione afferunt, sed quod probè expositum, nihil eorum delirio suffragatur. Attende hominiis heretici re-
solutionem. Subiicienda est fides verbo Dei non ut aperte lo-
quitur ac sonat, non ut antiquissimi & doctissimi Patres illud intellexerunt, non ut tota per orbem Ecclesia hactenus cre-
dedit, sed ut unus Caluinus probè exposuit. Illud enim, probè expositum, nec veterum Patrum, nec Lutheranorum hodie,
nec ipsius Zwinglii, sed unus Caluinus singularem exposi-
tionem significat. Huic Caluinii expositioni probè fidem nostram subiicere oportet, ut si beati sumus. Observet le-
ctor Scripturam & verbum Dei ab hereticis ore & labiis venditari; sed ad rem quam ventum est, non Scripturam, non hereticis.
verbum Dei, sed verbum hominis, verbum Caluinii, verbum Lutheri, aut cuiuslibet alterius Magistri credendum obtutus. Sic alibi contra Lutheranos disputans. *Excipiunt (inquit) se* Institutio-
verbum habere quo palam facta est Dei voluntas. *Moxque re-* lib. 4 c. 17.
spondet. Nempe si illis conceditur, donum interpretationis ex num. 25.
Ecclesia profigare, quod lucem verbo adferat. Ecce non iam verbo Christi, sed suæ interpretationi, quæ etiam lucem ad-
ferat Dei verbo, fidem subiici vult. Vnde paulò post: *Hinc Christi ver-*
(inquit) fastuosa illa morositas, nolumus scire quomodo sub pane bo conten-
lateat Christus, hac ipsius voce contenti. *Hoc est corpus meum,* tu esse, Mo-
Morositatem vocat, cāmque fastuosam, quod Christi voce rositas fa-
contenti sumus. Suadet ergo Christi voce non esse contenti.
Suadet verbo Dei fidem non subiicete, sed interpreta-
tioni suæ: quam (ut postea dicit) *Spiritus Dei illi suggestit,*
quo fretus despicit ex alto quoquid terrene sapientia contrà
opponitur. Ita iuxta Caluinum in cuiuslibet noui Magistri Spiritu:
spiritu, quem Dei Spiritum nuncupabit, ideoque eo fretus proprio
omnes aliorum spiritus ex alto despiciet, fides nostra resolute-
tur. Verbo enim Dei subiicienda fides est, sed sic exposito & omnes sub-
intellecto, ut talis ac talis nouus Magister interpretari vo-
luerit.

uerit. Huius resolutionis impietas quanta sit, pluribus explicare, nec opus admodum est, nec hic locus permittit.

IN IOANNIS CAP. XXI.

15. Dicit Simoni Petro Iesus: Simon Ioannis, diligis me plus his? Dicit ei, Etiam Domine: tu scis quia amo te.
16. Dicit ei, Pasce agnos meos. Dicit ei iterum: Simon Ioannis, diligis me? Ait illi, Etiam Domine: tu scis quia amo te. Dicit ei, Pasce agnos meos.
17. Dicit ei tertio: Simon Ioannis, amas me? Contristatus, &c. dixit ei Petrus: Domine, tu scis omnid: tu scis quia amo te. Dicit ei Iesus, Pasce oves meas.

Primatu
Petri va-
rie, depono-
stratur.

*Hom. 1.
deponit.*

2.

*Tractat.
123. in
Iohann.*

DISPLICET multum Caluino, Petri Primatum & supremam Ecclesiæ gubernationem ex hoc loco stabiliri. Christi enim verbis inhærendo obseruamus, præsentibus aliis Apostolis ac discipulis, ad unum Petru illa Christi verba destinari, in quibus Ecclesia sue viuente Pastorem constituit. Vniuersam Ecclesiam Petru committit, quem ait indefinite, Pasce oves meas. Oves quippe Christi sunt totum ouile. Vnde Ecclesiæ primatum gubernationemq; per vniuersum mundum Petru à Christo hoc loco concredidum fuisse, scribit Chrysostomus. Obseruamus hanc illi pascendi curam cum distinctione & variatione non otiosa, sed certum aliquid & proprium significante, coniunctam committi. Estque haec verborum variatio duplex, tum in officio pascendi, tum respectu eorum quos pascere Petrus iubatur. Nam in primo & tertio mandato utitur Christus proprio & simplici verbo pascendi, *βοῶτε*, quod est pabulum necessarium præberet seu verbo prædicationis, seu Sacramentorum alimento, seu vita & morum exemplo. In secundo mandato utitur verbo, *ταμιέωτε*, quod ita pascere significat, ut etiam regere ac gubernare denotet, quod Græcus Interpres Euthymius annotauit in commentariis in hunc locum. Augustinus quoque oves pascendas exponit, *dacendas regendasq; cōmittit*. Respectu eorum quos pascere iubetur Petrus, primò vocatur *agni*, postea *oves*, quibus significatur tum populus fidelis, qui ita pascitur ut alios nō pascat; tum ipsi Pastores qui alios pascunt, sicut agnorum matres oves sunt. Quod obseruans Ambrosius